

YAHYA KEMAL VE BİR DEDİKODUNUN UZUN HİKÂYESİ

Selçuk KARAKILIÇ

*Ben ki ne halkın alın terinden on para çalmışım
Ne de bir şairin cebinden bir satır
Nâzım Hikmet*

Tanzimat sonrası edebiyatçılarımız Batı'yla özellikle Fransız edebiyatıyla içli dışlı olmuş ve nihayetinde Batı tesirinde bir Türk edebiyatı meydana gelmişti. Yeni Türk şiirinin ilk temsilcilerinden biri olan İbrahim Şinasi başta olmak üzere, Tanzimat şiirindeki Batılılaşma (*Yenileşme*) hareketinin asıl büyük şairi Abdülhak Hamid'e kadar pek çok Türk sanatkârı Fransız edebiyatının tesirindeydi. Ancak bu *etkilenme* veya *tesir*, zamanla bazı dedikodulara yol açmış ve edebiyatımızın güçlü isimlerinin Fransız sanatçıları örnek alarak ortaya koydukları eserlerinden bazıları “intihal” gibi nahoş ithamlarla karşılaşmıştı.

Batı tesirinde gelişen şiir, roman, tiyatro gibi edebî eserlerin birçoğu *edebî hırsızlık*la suçlanmış; Peyami Safa, Necip Fazıl, Ahmet Hâşim, Reşat Nuri gibi seçkin kalemler bu isnattan kurtulamamıştır. İntihalcilikle suçlanmayan edebiyatçımız neredeyse yoktur denilebilir, öyle ki Yahya Kemal de bu iddialardan nasibini almakta gecikmemiştir.

Mütareke günlerinde Şebab dergisi, Hece-Aruz tartışmalarını hiç yoktan yeniden alevlendirince, Yusuf Ziya, “Mürur-ı Zaman” başlıklı yazısında, aruz vezninin ağır hastalar gibi ölüme yaklaşırken iyilik ve hayat alametleri gösterdiğini, etrafında çırpınan gönüllere teselli serpen bu tebeddülün çok uzun sürmeyeceğini, dünyaya son bir ümit ve sıhhat şulesiyle bakan bu gözlerin bir gece ansızın sislenip söneceğini yazdıktan sonra, “İşte” der, “aruz

vezni ve eski sanat telakkisinin ihtiyar ve genç taraftarları şimdi böyle bir ümit içinde yaşıyorlar. Biz, davasından emin olanlara mahsus bu kanaatle çok yakın olan bu veda gününü bekliyoruz, çünkü hayat dünden ziyade yarındır.”¹

Hece-aruz tartışmalarının iyiden iyiye kavgaya dönüştüğü bir ortamda Yusuf Ziya'nın hece veznini kutsayan yazılar yazması bardağı taşırmış, *Alemdar* gazetesinde Şebab yazarlarını karşı karşıya getirmişti.

Şebab'ın yazarlarından Sedat Nâmi, hece vezniyle şiir yazan şairlerin eserlerinde birbirine *benzeyen* mısraların olduğunu ileri sürerek Yusuf Ziya'yı ve hece vezniyle şiir yazanları intihalcilikle suçlamış ve onları sert bir şekilde eleştirmişti.

Ancak kavga o kadar derinleşmiştir ki Ercüment Behzad, “Maskeler Düşerken” başlıklı bir “zeyl” hazırlayarak daha büyük ve ciddi bir kavganın fitilini ateşleyecektir. Ercüment Behzad'a göre, Sedat Nâmi'nin bulduğu, karşılaştığı intihallerden maada Yusuf Ziya Bey'in, Yahya Kemal, Faruk Nafiz, Halid Fahri, Orhon Seyfi Beylerden intihal ve ilham suretiyle aldığı mısralar vardır ve Yusuf Ziya asıl manasıyla edebî bir hırsızdır.²

“Maskeler Düşerken'den Sonra: Ricat” başlıklı yazısıyla konuya başka bir boyut kazandıran Sedat Nâmi, “edebiyata bir kelime oyuncakçılığı güzelliğinin arkasından bakıyorlar” şeklinde suçladığı Yusuf Ziya ve arkadaşlarını çok ağır cümlelerle itham edecektir.

Akbaba'cı Yusuf Ziya'nın hece veznini Millî Edebiyat heyecanıyla aruza karşı savunması başına iş açmıştı. Ne var ki bu ithama karşı sadece susmayı tercih eden Yusuf Ziya, iki ay sonra Yahya Kemal'in Fransız edebiyatından aynen tercüme ederek şiir namı altında ortaya attığı mısraların aslında birer çalıntı olduğunu ileri sürmüştü.

Alemdar gazetesinde çıkan bu habere çok sinirlenen Yahya Kemal, iki gün sonra yayımlanan *Akşam* gazetesindeki sütununda şöyle yazacaktır:

“Ferdası gün *Alemdar*'a baktım, ‘Aynen tercüme ederek ortaya attığım mısraların asılları’ yok, bir yaygara sütunu vardı. Bu işaayı vaad eden Yusuf Ziya Bey'e birçok muharrirlerden ve bendenizden el çabukluğuyla piyes mevzuu ve şiir mazmunu aşırı maharetine nisbetle, ‘hece vezninin Arsen Lupin'i diyorlar. Hatta bu delikanlının bu itiyadı o kadar şayi olmuş ki, son *Karagöz* gazetesi: “Bir derin uykuya dalmış mahalle” diye

1 Yusuf Ziya, *Alemdar (Edebî Nüsha)*, 23 Ağustos 1336/1920, nr. 612-3, s. 1.

2 Ercüment Behzad, “Maskeler Düşerken”, Şebab, 5 Teşrinisani 1336/1920, nr. 15, s. 375-376.

söylediği bir mısraa, ‘Fırsat bu fırsattır elini çabuk tutmağa bak!’ mukabelesinde bulunuyor. *Alemdar* gazetesinin karilerini gelecek hafta intizardan kurtarmak için arz ederim ki, imzama neşrettiğim beş on ufak tefek manzumenin Fransızcada ve diğer lisandaki asıllarını *Alemdar* gazetesi ne gelecek hafta ne öbür hafta, hiçbir hafta neşredemeyecektir.”³

İstanbul’un kaotik ortamından bir yolunu bulup “hayalleri nurlara gark eden” Paris’e kaçan Yahya Kemal, hatıralarında Fransız kültürünün üzerindeki etkilerini şu dikkat çekici cümlelerle açıklamaktadır: “Fransız şiirinin, fikrinin, zevkinin havası içinde balık suda yaşar gibi yaşıyordum.”⁴

Hatıralarının bir yerinde, Victor Hugo’da biraz duraksadıktan sonra, Charles Baudelaire’ci olduğunu, Baudelaire’in doğduğu evin Saint Germain Bulvarı tarafından kesilmiş eski arsasını, çocukken oynadığı Luxembourg Bahçesi’ni, gençken yaşadığı Pimodan Otel’ini, öldüğü hastaneyi, gömüldüğü Montparnasse Mezarlığı’nı, Baudelaire’in temas ettiği neresi varsa bir karasevdalı gibi aşına olduğunu yazan Yahya Kemal; daha sonra Paul Verlaine’i, Gautier’yi, De Banville’i, Maeterlinck’i takip etmiş ve bu şairlerin etkisinde kalmıştı.

Dokuz sene boyunca Paris’in şiir ve sanat havası içinde yaşamış olduktan sonra oradan gazel söyleyerek dönen bir şairin karşısında onun bu derece millî Türkçe ile yazması, bu derece birliğimize bağlı kalmasının nasıl açıklanacağını merak eden Abdülhak Şinasi Hisar’a göre Yahya Kemal, “muasır Fransız şiirini bir öncü olarak görüyor ve Fransız şiirinde bir manzume, bir kıta, bir beyit yahut bir mısraın cazibesine kapıldığı zaman, bu şivenin, bu nüktenin Türkçede nasıl eda edilebileceğini düşünüyordu.”⁵

“Denilebilir ki” diyor Abdülhak Şinasi, “Yahya Kemal, İstanbul’a döndükten sonra bizim millî havamız içinde de Avrupa’yı bir an unutmamış olduğu gibi, Türkiye’yi, Türkçeyi ve Türklüğü bir an unutmamış değildir. İşte bunun için bize hem en millî hem en Avrupakârî şiirleri o vermiştir.”⁶

Ne var ki “muasır Fransız şiirini bir öncü olarak gören ve Fransız şiirinde bir manzume, bir kıta, bir beyit yahut bir mısraın cazibesine kapıldığı zaman bu şivenin, bu nüktenin Türkçede nasıl eda edilebileceğini düşünen” ve bu düşündüklerini şiire döken Yahya Kemal; *etkilendiği* Fransız şairlerin-

3 Yahya Kemal, *Akşam*, 17 Teşrinievvel 1920.

4 Yahya Kemal, *Çocukluğum, Gençliğim, Siyasî ve Edebî Hatıralarım*, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları, İstanbul, s. 106.

5 Abdülhak Şinasi Hisar, *Yahya Kemal’e Veda*, Hilmi Kitabevi, İstanbul 1959, s. 18.

6 *age.*, s. 18.

den “teknik” ve “konu” almış, seçtiği temaları yenice bir form içinde yazmayı denemişti.⁷

Ancak bu denemeler bazı eleştirilere yol açmış, hatta suçlamaları beraberinde getirmişti. Necip Fazıl’ın yazdıklarına bakılırsa Peyami Safa, şairin “Leyla” adlı şiirini asıl ismi Solange olan bir Fransız şairinden intihal ettiğini yazmaktadır. “Hâlbuki Yahya Kemal onun Fransızcasını da azizlik olsun diye kendisi yazdığı ve böylece bizzat davet ettiği bir ithama karşı tuzak kurmak istediğini iddia eder. İftira eden hesabına da iftirayı davet eden ve ona tuzak kuran adına da ne şeref ne şeref!” diyen Necip Fazıl’ın son cümlesi, Peyami Safa’nın iddialarına başka bir boyut kazandırmaktadır:

“Oysa kimse farkında değildir ki, onun: ‘Hâlâ dilimdedir tuzu engin denizlerin’ mısraı tevil kabul etmez biçimde Omeros’un *Odieus Destanı*’ndan...⁸

Matbuat Umum Müdürü Vedat Nedim Tör, 1908 sonrası seçkin ve zengin Türk edebiyatını Avrupa kamuoyunda tanıtmak maksadıyla Reşat Nuri Darago’ya *Türk Edebiyatı Antolojisi*’nin Fransızcaya tercümesini sipariş etmiş ancak *Türk Edebiyatı Antolojisi* dönemin kalburüstü şair ve yazarlarınca eleştirilmişti.

Antoloji hakkında ilk toplantı, perşembe günü *Kültür Haftası* yâranınca yapılmıştır. “Esere seçilen parçaların isabetsizliği, tercüme yanlışları, pek değerli isimlerin ve eserlerin unutulması veya Ziya Gökalp’in ‘Ahmet Haşim nesline mensup’ ve onun tesiri altında bir şair gibi gösterilmesi” *Kültür Haftası*’nın müdavimleri olan Yahya Kemal, Münir Serim, Ahmet Hamdi, Suut Kemal Yetkin, Sabri Esat Ander, Ziyaeddin Fahri, Muzaffer Yürük, Mazhar Şevket, Mümtaz Turan, Sabahattin Eyüpoğlu ve elbette Peyami Safa’nın dikkatlerini çekmişti.

O günkü toplantıda Yahya Kemal; ne kendinin iddia edildiği gibi parnasyenist ne de Ahmet Haşim’in sembolist olduğunu, aksine Haşim’in şiire serbest nazımla başladığını, “aruzun memdud ve maksur heceleri içinde serbest nazım olamayacağını, buna serbest müstezad demenin daha doğru olacağını Haşim’e daha önce söylediğini ileri sürer. Hatta Fransa’da sembolizm denilince Henri de Régnier’in akla gelmediğini, “Ufukta bir ser-i maktuu andıran güneşi” mısraında sembol değil manzaranın olduğunu, teşbih ve istiare sanatını sembolizm zannetmekte acele edilmemesi gerektiğini iddia

7 Necmi Naz, *Baudelaire Efsanesi*, X Yayınları, İstanbul 1997, s. 245.

8 Necip Fazıl Kısakürek, *Babiali*, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul 2004, s. 90-91.

eden Yahya Kemal; *Piyale*'nin mukaddemesinde Ahmet Haşim'in saf şiiri savunurken sarahat düşmanı görünmesine rağmen Haşim'in "aydınlık bir şair olduğunu" söyleyiverir.

Münir Serim'in, Haşim'in daha ziyade Verhaeren ve Rodenbach'ı sevdiğini hatırlatmış ancak Piyale şairine tam anlamıyla sembolizm atfedilemeyeceği hususunda ittifak edilen toplantının bir istirahat vakfesinde, Fransızca antoloji elden ele dolaşmıştır.

Peyami'nin yayımladığı *Kültür Haftası* toplantılarına girecek kadar yakın olan Yahya Kemal, o günkü toplantıda ne hikmetse "intihal" dedikoduları hakkındaki kanaatini de açıklamıştır. "Mehlika Sultan" şiirini Belçikalı şair Maurice Maeterlinck'in *Serres Chaudes*'unun etkisiyle yazdığını açıklayan Yahya Kemal'in intihal hakkındaki görüşleri dikkate değerdir:

"Bu intihal davası, üstünde çok durulması lâzım gelen bir meseledir. Avrupalılar bununla çok uğraşmışlardır. İntihal hükmü vermek güç bir iş-tir. Tesir, taklit, mülhem olmak, yaratma, *recreation*, *réminiscence* (şuursuz olarak hatırlama) birbirine karıştırmamak icap eder. Ben intihallere dair bazı etütler gördüm. Racine'i, Corneille'i, Hérédia'yı iddia edilen asıllarına göre kontrol ettim. Bir etüt de *Le Cid*'in yüz yirmi mısraının Guilhem de Castro'dan doğrudan doğruya tercüme edilmiş olduğunu bildiriyordu. Tetkik ettim ve aslını gözümle gördüm. *Comoedia* gazetesinde bir etüt Shakespeare'in on üç bin mısraından dokuz bininin ya doğrudan doğruya veya takriben intihal olduğunu iddia etmişti. Hamlet'in Danimarka masallarına, Jules César'ın Svetonius'a neler borçlu olduğunu da biliyoruz. Fakat yine de Shakespeare'e intihal isnat etmek için düşünmek lâzımdır".

Kültür Haftası'nın bu toplantısından yirmi yıl sonra Peyami Safa; eski dostunun Mallarmé'nin "Deniz Meltemi" şiirinin esas motiflerini aynen alarak "Sessiz Gemi" adlı şiirini yazdığını ileri sürecek, hatta onu *edebî hırsızlık*la suçlayacaktı.¹⁰

Peyami, "Yahya Kemal'in Üç Devresi" başlıklı yazısının devamında iki şiirden örnekler verir:

*Gideceğim.. demir al sallanarak ey gemi
O bilinmez ülkeye geldi yönelmek demi
Yine kırılınsın ümit kederin en çetini
Takınca mendillere ebedi hasretim*

Stephane Mallarmé, "Deniz Meltemi"

9 *Kültür Haftası*, 12 Şubat 1936, nr. 5, s. 81.

10 Peyami Safa, "Yahya Kemal'in Üç Devresi", *Türk Düşüncesi*, nr. 52, 1 Aralık 1958.

*Artık demir almak günü gelmişse zamandan
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.*
Yahya Kemal, “Sessiz Gemi”

“Fakat bu manzumesi” der Peyami Safa ve şöyle devam eder: “Yahya Kemal’in Fransız şiirine son mendil sallayışıdır. Ötekilerde Fransız şiirinin orta malı hayâllerine rastlanırsa da, Osmanlı şiirinin mazmunları hemen de aynen görülür. Yahya Kemal’in en köklü ve soylu tarafı, şiirlerinden ziyade sohbetlerinde ifadesini bulan tarih aşkıdır. Asıl Yahya Kemal yazmadığı o tarih şiirinin şairidir.”

Ölümünün ardından bazı gazetelerin Yahya Kemal’in bir beytinin yanlış verdiğinden bahseden Peyami Safa, şairin bazı özlü söz niteliğindeki beyitler yazmaktan hoşlandığını belirterek sözü bir yıl önceki iddiasına getirir:

“Yahya Kemal’i bu manzum yaveleriyle değil, *mazmunlarını divan veya Fransız edebiyatından aynen aldığı şiirleriyle de değil*, yüzde yüz kendi yaratma eseri olan birkaç nefis manzumesiyle değerlendirip onun edebiyat tarihimizdeki hakikî yerini tayin edecek hâlis tenkitçiyi bakalım ne zamana kadar bekleyip duracağız?”¹¹

Peyami; “halis tenkitçiyi” bekleyedursun, sahibi olduğu *Türk Düşüncesi* dergisinde Nimet Arzık, “Sicilya Kızları” şiirinde Fransız şairlerinin çok sık kullanarak eskittiği imajların varlığından bahsetmiş ve “Ses” şiirindeki “Bir kanlı gül ağzında ve mey kâsesi elde” mısraının da apaçık çalıntı olduğunu iddia etmiştir.¹² Bu iddialara, şairin eski dostlarından Suut Kemal Yetkin şöyle cevap verecektir:

“Şimdi Yahya Kemal’e yöneltilen en ağır suçlamaya geliyorum. Duymadınızsa duyun: Ritminden duygusuna, biçiminden özüne kadar bizden olan şiirler yazan sanatçının her mısraı kuruluş bakımından, bilmem hangi Fransız şairlerinden alınma imiş. Şimdiye kadar şiirde konu aşırımlarından -sanki şiirde konu imiş gibi- söz edildiğini iştmiştik. Ama mısra kuruluşunun, söyleyişinin aşırıldığını hiç duymamıştık. Bunu da duyduk. Yahya Kemal’in *Güftesiz Beste* gibi gençliğinde yazdığı bir iki şiir dışında, o da sırf biçim denemeleri olarak, Fransız şairi Verlaine’i uzaktan hatırlatan tek bir eseri gösterilemez. Nasıl gösterilebilir ki? Mektepten Memlekette dönmeyi o savunmuştur.”¹³

11 Peyami Safa, “Yahya Kemal’in Bir Beyti”, *Milliyet*, 4 Ocak 1959.

12 Nimet Arzık, “İşte Yahya Kemal”, *Türk Düşüncesi*, 1 Eylül 1957, nr. 10-43, s. 5-6.

13 Suut Kemal Yetkin, “Yahya Kemal Beyatlı”, *Vatan*, 7 Aralık 1958.

Türkçenin en güzel ve en estetik şiirlerinden biri olan “Piyale”nin şairi Ahmet Haşim de intihalcilikle suçlanmış, “Yarı Yol” şiirini Rudyard Kipling’in *Congl* adlı şiir kitabındaki “Maymunların Şarkısı” şiirinden aldığı ileri sürülmüştür. Salih Zeki, “Süvari” şiirini Japon bir şairden *esinlenerek* yazdığını düşünmüş, *Mercure de France* dergisinde yayımlanan bu Japon şiirlerinin altlarının mor ve kırmızı kalemle işaretlendiğini görünce de “Süvari’nin aslını bulduk” şeklinde imalı konuşunca Haşim sinirlenerek “Şiir çalınmaz, şiir çalınmaz!” diye bağırmıştır.¹⁴

Haşim’in söylediği gibi, hiç kuşkusuz başka bir dilden şiir çalınamaz çünkü şiirin kendine has bir söyleyişi, ses ve mana değeri vardır. Bütün edebî türler içinde birebir çalınması mümkün olmayan şiirde *etkilenme*, *esinlenme*, *tevarüt* olması muhtemeldir.

Ne var ki Yahya Kemal Fransız şairlerinden etkilendiğini ve bazı şiir parçalarını bu etkilenme sayesinde yazdığını hatırlarında nakletmektedir. Hatta Yakup Kadri’ye göre, “Yahya Kemal’in fantezi şeklinde yazdığı şiirlerde diğer Fransız şairi Maeterlinck’in izini kolaylıkla bulmak mümkündür.”¹⁵ Aslına bakılırsa “Sicilya Kızları”, “Bergama Heykeltıraşları”, “Heredia’nın Les trophées”inde yer alan sonelerden esinlendiği hatta “Açık Deniz”, “Mo-haç Türküsü”, “Akıncı”, “Süleymaniye’de Bir Bayram Sabahı”, “O Rüzgâr” gibi şiir parçalarının da içerik ve kavram bakımından benzerlikler taşıdığı görülmektedir. Bununla birlikte Heredia’nın epik sonelerinde kullandığı bazı kelimeler de neredeyse aynıdır.

Modern Türk Şiirinde Fransız Etkileri adlı çalışmasında “Yahya Kemal’in büyük ölçüde modern Fransız şiirinden hareketle ortaya koyduğu şiir estetiği’nin özgün bir buluş değil, XIX. yüzyıl Fransız sembolist ve parnas şiirinin aşamalı bir keşfi” olduğunu ileri süren Kemal Özmen’e göre Yahya Kemal, *etkilenmeye* bariz bir şekilde açıktır. Özmen’in şu değerlendirmeleri dikkate değer olmakla birlikte bir o kadar da düşündürücüdür:

“Bizzat Yahya Kemal’in kendi sözleriyle de dile getirdiği güçlü *etki* *izlerinin* şiirlerinde şaşırtıcı derecede derinliksiz kalması düşündürücüdür. Görünürde etkilenmeye bu denli açık bir şairin kendisini özellikle *taklit sahasının* dışında tutma gayreti, “etki”nin yaratıcılığı güdüleyen bir uyarıcı olduğunu söyleyen Gide’nin, “etki bir şey yaratmaz, uyandırır” sözüyle örtüştü görünmektedir; ancak bu söz, Yahya Kemal’in poetikası bağlamında ilkesel düzeyde doğru olmakla birlikte, “etki”nin uyandırdığı

14 Şerif Hulusi, *Ahmet Haşim*, Bilgi Yayınevi, Ankara 1967, s. 182 vd.

15 Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *Gençlik ve Edebiyat Hatıraları*, Bilgi Yayınevi, Ankara 1969, s. 149.

şeyin Yahya Kemal'de ne derece "şair'e, özellikle de peşinde olduğu *saf şair'e* dönüştüğü konusu şairimizde tartışmalıdır".¹⁶

Yahya Kemal, Fransız şairlerinden etkilendiği ve bu etkilenmenin sonucunda bazı şiirlerini yazdığı malumdur. Nimet Arzık ve diğerlerinin ileri sürdüğü iddialar, bu *kuvvetli etkilenmenin* tezahürüdür denilebilir. Oysa çok güçlü bir *ben'e* sahip olan Necip Fazıl'a göre Yahya Kemal, "yaşadığı devrin, bilhassa sanatta baştan başa sathi ve sahte oluşları ve bu oluşların mukal-lit ve aşâğılık örnekleri arasında, kelimenin bütün mesuliyetiyle gerçek bir şairdir."¹⁷

Aslında intihal iddiası ve suçlamaları, ciddi delillere dayanması ve ispatı gerekirken bizde ne yazık ki bir polemik unsuru veya kavga metası hâline getirilmiştir. Ergen toplumlarda; hakikatin ortaya çıkarılması, hele hele objektif usullere riayet edilmesi mümkün değildir. Oysa emperyal bir terbiye ve kültürün varisi olan Türk aydınlarının birbirlerini hiç yoktan sebeplerle *intihalle*, *hırsızlıkla*, çalmakla suçlamalarına bir anlam vermek zor olsa gerek. Yahya Kemal gibi büyük bir şairin Fransız şairlerinden etkilendiği ve bunun sonucunda bazı şiir parçalarını yazdığı görülmektedir. Zaten Haşim'in de belirttiği gibi, başka bir dilden çeviri yoluyla şiir çalınması zordur. Yahya Kemal de etkisinde kaldığı Fransız şairlerinden esinlenerek "Açık Deniz" gibi şiirler yazmıştır.

Kanaatimce *intihal* Türk düşünce ve kültür hayatının problematik konularından biridir; intihal iddiasında bulunurken dikkatli olunması gerekmektedir.

16 Kemal Özmen, *Modern Türk Şiirinde Fransız Etkileri*, Sel Yayınları, İstanbul 2016, s. 138.

17 Necip Fazıl Kısakürek, "Edebiyat Mahkemeleri: Yahya Kemal", *Büyük Doğu*, 8 Şubat 1946, nr. 15, s. 5.